



Výzkumné strategie sociálního výzkumu

Sociologie

Ondřej Lánský

Výzkumný proces a účel výzkumu

Empirický výzkum v sociálních vědách: poznatky pomocí systematické analýzy dat získaných metodologicky podloženým způsobem

- **explorace**: zkoumání nových fenoménů, abychom se o nich dověděli co nejvíce
- **explanace**: odpověď na otázku proč, vysvětlení nějakého procesu
- **popis**: obraz zvoleného jevu, situace, vztahů

Redukce a transformace informací

- **redukce**: díky velikosti zkoumaných systémů
- **transformace informací**: díky nemožnosti zkoumat sociální realitu přímo

→ nutné zvolit vhodný indikátor, který by reprezentoval zkoumaný fenomén

Klíčová otázka: Jak má vypadat logika výzkumu, abychom získaly validní závěry, zodpověděli výzkumnou otázku?

Volba výzkumné strategie

- Postup při zkoumání nějakého jevu?
- Výběr závisí na:
 - předmětu a cílech poznání: při hledání odpovědí na výzkumné otázky volíme metodologický přístup, který povede k jejich zodpovězení
 - na názorech na povahu sociální reality (ontologie), na názorech na povahu znalostí a jak k nim můžeme dospět (epistemologie)
 - externích vlivech na výzkum (dotace, zadavatelé)

Typy výzkumných strategií v sociálních vědách

- Kvalitativní výzkum
 - Kvantitativní výzkum
 - Smíšený výzkum neboli multidimenziální výzkumné strategie
- Rozdílné postupy při produkci poznání:
- Kvantitativní přístup: spíše dedukce
 - Kvalitativní přístup: spíše indukce

Srovnání: kvantitativní a kvalitativní přístup

Kvantitativní přístup

- deduktivní metoda poznání
- vychází z teorie nebo obecně formulovaného problému
- problém přeložen do jazyka hypotéz
- sběr dat
- přijetí/zamítnutí hypotézy
- kvantitativní výzkum může nalézt řešení jen pro takové problémy, které je možno popsat v termínech vztahů mezi pozorovatelnými proměnnými

Kvalitativní přístup

- induktivní metoda poznání
- hledání porozumění sociálního problému
- vytváření komplexního, holistického obrazu
- analýzy různých typů dat v přirozeném prostředí
- tvorba předběžných závěrů na základě objevených pravidelností
- případně ověřování a produkce nové teorie

Literatura & zdroje

Literatura

Disman, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011.

Hendl, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2016.

Giddens, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 2013.

Macionis, John J. *Sociology*. New York & London: Pearson, 2012.

Silverman, David (ed.). *Qualitative Research. Theory, Method and Practice*. London: SAGE,

1998.

Internetové zdroje XXX

Děkuji za pozornost.

